

Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

► **B**

DYREKTYWA RADY

z dnia 29 maja 1990 r.

w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

(90/269/EWG)

(Dz.U. L 156 z 21.6.1990, str. 9)

zmieniona przez:

Dziennik Urzędowy

		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Dyrektywa 2007/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r.	L 165	21	27.6.2007

sprostowana przez:

► **C1** Sprostowanie, Dz.U. L 216 z 21.8.2007, str. 31 (90/269/EWG)

DYREKTYWA RADY

z dnia 29 maja 1990 r.

w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG)

(90/269/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 118a,

uwzględniając wniosek Komisji⁽¹⁾, przedłożony po konsultacji z Komitetem Doradczym ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy,

we współpracy z Parlamentem Europejskim⁽²⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

art. 188a Traktatu stanowi, aby Rada przyjęła, w drodze dyrektyw, minimalne wymagania dotyczące poprawy warunków pracy, szczególnie środowiska pracy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;

stosownie do uprzednio wymienionego artykułu, dyrektywy te muszą unikać narzucania administracyjnych, finansowych i prawnych ograniczeń hamujących tworzenie małych i średnich przedsiębiorstw;

komunikat Komisji w sprawie programu dotyczącego ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny w pracy⁽⁴⁾ przewiduje przystosowanie dyrektyw w celu zapewnienia zdrowia, bezpieczeństwa i higieny pracowników w miejscu pracy;

w swojej rezolucji z dnia 21 grudnia 1987 r. w sprawie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny w pracy⁽⁵⁾ Rada uwzględniła intencję Komisji o przedłożenie jej w najbliższej przyszłości dyrektywy dotyczącej ochrony przed zagrożeniami powodowanymi ręcznym przemieszczaniem ciężkich ładunków;

zgodność z minimalnymi wymaganiami przewidzianymi w celu zagwarantowania lepszych warunków ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy jest istotna dla zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa pracowników;

niniejsza dyrektywa jest dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy Rady 89/391/EWG z dnia 12 czerwca 1989 r. w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników w miejscu pracy⁽⁶⁾; dlatego przepisy wymienionej dyrektywy mają pełne zastosowanie w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów, o ile występujące tam zagrożenia, zwłaszcza urazy kręgosłupa u pracowników, nie przesądzają o konieczności wprowadzenia bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów, wyszczególnionych w niniejszej dyrektywie;

⁽¹⁾ Dz.U. C 117 z 5.4.1988, str. 8.

⁽²⁾ Dz.U. C 326 z 19.12.1988, str. 137 i Dz.U. C 96 z 17.4.1990, str. 82.

⁽³⁾ Dz.U. C 318 z 12.12.1988, str. 37.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 28 z 3.2.1988, str. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 183 z 29.6.1983, str. 1.

▼B

niniejsza dyrektywa jest praktycznym wkładem w kierunku osiągnięcia postępu w zakresie ochrony socjalnej w wymiarze rynku światowego;

stosownie do decyzji 74/325/EWG⁽¹⁾ Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa, Higieny i Ochrony Zdrowia w Miejscu Pracy powinien uzgodnić z Komisją zredagowanie propozycji w tej dziedzinie,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

CZĘŚĆ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa, która jest czwartą szczegółową dyrektywą w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, ustanawia minimalne wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa przy ręcznym przemieszczaniu ciężarów w przypadku wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa u pracowników.

2. Przepisy dyrektywy 89/391/EWG winny być stosowane w całym zakresie wyszczególnionym w ust. 1, nie wyłączając bardziej rygorystycznych i/lub szczegółowych przepisów zawartych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 2

Definicja

Da celów niniejszej dyrektywy „ręczne przemieszczanie ciężarów” oznacza każdy rodzaj transportowania lub podtrzymywania ciężarów, przez jednego lub więcej pracowników, włączając w to podnoszenie, układanie, pchanie, ciągnięcie, przenoszenie lub przesuwanie ciężaru, który z powodu swojej charakterystyki albo z powodu niesprzyjających warunków ergonomicznych powoduje zagrożenie, zwłaszcza możliwość wystąpienia urazów kręgosłupa u pracowników.

CZĘŚĆ II

OBOWIĄZKI PRACODAWCY

Artykuł 3

Przepisy ogólne

1. Pracodawca podejmuje odpowiednie przedsięwzięcia organizacyjne lub stosuje odpowiednie środki, zwłaszcza wyposażenia technicznego, w celu uniknięcia konieczności ręcznego przemieszczania ciężarów.

2. O ile nie można uniknąć ręcznego przemieszczania ciężarów, pracodawca powinien podjąć odpowiednie przedsięwzięcia organizacyjne, użyć odpowiednich środków lub dostarczyć pracownikom takie wyposażenie, żeby zmniejszyć zagrożenie związane z ręcznym przemieszczaniem ciężarów, uwzględniając przepisy załącznika I.

⁽¹⁾ Dz.U. L 185 z 9.7.1974, str. 15.

▼B*Artykuł 4***Organizacja stanowisk pracy**

O ile nie ma możliwości uniknięcia ręcznego przemieszczania ciężarów, pracodawca powinien zorganizować stanowiska pracy w taki sposób, ażeby zapewnić przemieszczenia w sposób tak bezpieczny i zdrowy, jak to możliwe, i:

- a) oszacować, jeżeli jest to możliwe — z wyprzedzeniem, warunki zdrowia i bezpieczeństwa związane z rodzajem pracy, a zwłaszcza sprawdzić charakterystyki ciężarów, biorąc pod uwagę przepisy załącznika I;
- b) zatroszczyć się o uniknięcie lub zmniejszenie zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa u pracowników, poprzez podjęcie odpowiednich środków, przy uwzględnieniu charakterystyk środowiska pracy i wymagań działalności zawodowej, uwzględniając przepisy załącznika I.

*Artykuł 5***Odniesienie do załącznika II**

W celu wdrożenia art. 6 ust. 3 lit. b) i art. 14 i 15 dyrektywy 89/391/EWG należy uwzględnić przepisy zawarte w załączniku II.

*Artykuł 6***Informowanie i szkolenie pracowników**

1. Bez wpływu na przepisy art. 10 dyrektywy 89/391/EWG pracownicy i/lub ich przedstawiciele powinni być poinformowani o wszystkich wprowadzonych środkach, stosownie do niniejszej dyrektywy, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Pracodawcy muszą upewnić się, że pracownicy i/lub ich przedstawiciele otrzymali ogólne wskazówki i, o ile jest to możliwe, dokładne informacje na temat:

- masy ładunku,
- środka ciężkości najcięższej części, w przypadku gdy ciężar jest nierównomiernie rozłożony.

2. Bez wpływu na przepisy art. 12 dyrektywy 89/391/EWG pracodawca powinien się upewnić, czy pracownicy zostali dodatkowo, właściwie przeszkoleni i poinformowani, jak należy w sposób prawidłowy obchodzić się z ciężarem oraz jakie zagrożenia mogą wyniknąć, szczególnie wówczas gdy postawione zadania nie są wykonywane w sposób prawidłowy, uwzględniając również przepisy załączników I i II.

*Artykuł 7***Konsultacje i współdział pracowników**

Zgodnie z przepisami art. 11 dyrektywy 89/391/EWG i zawartych tam załączników powinny mieć miejsce konsultacje i współdział pracowników i/lub ich przedstawicieli w sprawach objętych zakresem niniejszej dyrektywy.

▼B

CZĘŚĆ III
PRZEPISY RÓŻNE

Artykuł 8

Dostosowanie załączników

Zmiany ściśle technicznych parametrów wymienionych w załącznikach I i II, spowodowane postępem technicznym, zmianami w przepisach międzynarodowych i dokumentacją lub wiedzą w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów, są wprowadzane zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG.

Artykuł 9

Przepisy końcowe

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne konieczne do wdrożenia niniejszej dyrektywy przed dniem 31 grudnia 1992 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.
2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.

▼M1
_____**▼B**

Artykuł 10

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

ZAŁĄCZNIK I (*)**ZALECENIA**

(art. 3 ust. 2, art. 4 lit. a) i b) i art. 6 ust. 2)

1. Charakterystyki obciążenia

Ręczne przemieszczanie ciężarów może powodować zagrożenia, zwłaszcza urazy kręgosłupa, o ile ciężar jest:

- za ciężki lub za duży,
- nieporęczny lub trudny do utrzymania,
- niestabilny lub jego zawartość jest niestabilna,
- usytuowany w sposób wymagający trzymania lub manipulowania w odległości od tułowia lub ma tendencję do wyginania się lub obwijania wokół tułowia,
- lub, z powodu swojego kształtu i (lub) składu, może powodować urazy u pracowników, zwłaszcza w przypadku kolizji.

2. Dopuszczalny wysiłek fizyczny

Wysiłek fizyczny może stanowić ryzyko, zwłaszcza urazów kręgosłupa, o ile jest:

- zbyt męczący,
- osiągany tylko za pomocą momentu skręcającego tułów,
- możliwość wystąpienia nagłych ruchów ładunku,
- spowodowany położeniem ciała w niestabilnej pozycji.

3. Charakterystyki środowiska pracy

Charakter środowiska pracy może zwiększać ryzyko, zwłaszcza urazów kręgosłupa, jeżeli:

- nie ma wystarczającej przestrzeni (miejsca), zwłaszcza w płaszczyźnie pionowej, żeby zrealizować postawione zadanie,
- powierzchnia jest nierówna, stwarzająca zagrożenie przy poruszaniu się lub jest śliska w stosunku do spodów obuwia pracowników,
- stanowisko pracy lub środowisko pracy uniemożliwia przemieszczanie ciężarów na bezpiecznej wysokości lub przy prawidłowej pozycji pracownika,
- podłoga lub powierzchnia robocza ma różne poziomy, co wymusza przemieszczanie ciężarów na różnych wysokościach,
- podłoga lub powierzchnia oparcia stóp jest niestabilna,
- temperatura, wilgotność lub wentylacja jest nieodpowiednia.

4. Warunki pracy zawodowej

Praca zawodowa może stanowić ryzyko, zwłaszcza urazów kręgosłupa, jeżeli wiąże się z jednym lub więcej z poniższych warunków:

- obciążającym kręgosłup częstym lub zbyt długotrwałym wysiłkiem fizycznym,
- nieodpowiednim odpoczynkiem lub okresem regeneracji,
- nadmiernym podnoszeniem, opuszczaniem lub nadmierną odległością przenoszenia,
- rytmem pracy wymuszonym procesem technologicznym, który nie może być zmieniony przez pracownika.

(*) W celu przeprowadzenia analizy wieloczynnikowej należy uwzględnić jednocześnie różne czynniki wyszczególnione w załącznikach I i II.

▼B

ZALĄCZNIK II (*)

CZYNNIKI RYZYKA INDYWIDUALNEGO

(art. 5 i 6 ust. 2)

Pracownik może zaleźć się w niebezpiecznej sytuacji, jeżeli:

▼C1

— jest fizycznie nieprzygotowany do wykonania postawionego zadania,

▼B

— nosi nieodpowiednią odzież, obuwie lub inne osobiste rzeczy,

— nie ma wystarczającej lub odpowiedniej wiedzy lub przeszkolenia.

(*) W celu przeprowadzenia analizy wieloczynnikowej należy uwzględnić jednocześnie różne czynniki wyszczególnione w załącznikach I i II.